

IV. ЛІНГВІСТИКА ТЕКСТУ. СТИЛІСТИЧНІ ТА КОНТЕКСТУАЛЬНІ ВИЯВИ ЛЕКСИЧНИХ І ГРАМАТИЧНИХ ОДИНИЦЬ

УДК 811.161.2'367.322:821.161.2'06-93
DOI 10.31652/2521-1307-2023-37-68-76

НЕПОВНІ РЕЧЕННЯ ЯК ЗАСІБ ЕКСПРЕСІВІЗАЦІЇ МОВИ ТВОРІВ ДЛЯ ДІТЕЙ ЄВГЕНА ГУЦАЛА

Валентина Богатько

Вінницький державний педагогічний університет

імені Михайла Коцюбинського

Україна, м. Вінниця, вул. Острозького, 32

e-mail: bogatkovv@i.ua

ORCID: 0000-0002-3634-9488

У статті проаналізовано семантико-синтаксичну структуру неповних речень у мові прози для дітей, визначено функціонально-структурні можливості неповних речень у художньому тексті. Увагу звернено на неповні конструкції з пропущеними головними членами речення. Визначено частотність уживання неповних структур у прозових творах для дітей Євгена Гуцала. З'ясовано особливості творення експресивного ефекту за допомогою неповних речень у мові прози для дітей Євгена Гуцала.

Ключові слова: член речення, неповні речення, комунікативно-прагматичний потенціал, типологія, комунікативний акт, художній текст, мова прози для дітей.

INCOMPLETE SENTENCES AS A MEANS OF EXPRESSING THE LANGUAGE OF WORKS FOR CHILDREN BY YEUVHEN HUTSALO

Valentyna Bohatko

Vinnitsia Mykhailo Kotsiubynskyi State Pedagogical University

Ostrozshkoho St., 32, Vinnitsia, Ukraine

e-mail: bogatkovv@i.ua

ORCID: 0000-0002-3634-9488

Introduction. *Today, in the modern Ukrainian literary language, colloquial speech is a source of active use of words, forms and syntactic constructions. This is accompanied by the destruction of standard schemes that organize the structure of the sentence. As a result, new, not similar to traditional, actualized types of expression, built on the phenomena of syntactic redistribution, separation of some components, etc., appear. Thanks to the dismemberment of a typical sentence, variations of different lexical-semantic nuances of meanings that arise as a result of figurative and aesthetic concretization and individualization of content sections become possible.*

It has been observed that one of the urgent problems of modern linguistic research is the specificity of functioning in the artistic text of incomplete sentences, which are traditionally

interpreted as deviations from the norm with one or more members missing, which can be implied from the context or speech situation. The study of sentence syntax is extremely relevant, as it helps to learn the forms of organization of extended constructions, features of the structure of statements and the text.

It was found that the structural incompleteness of the sentences is stylistically motivated. The greater semantic and stylistic load of other elements of this sentence and the general expression of the syntactic structure compensates the special omission of any element in the composition of the sentence. Therefore, introducing an incomplete sentence into the text, the author focuses attention on the semantic and stylistic direction of the sentence or its individual places.

It is proved that incomplete sentences are a peculiar phenomenon of the modern Ukrainian language with stable functional and stylistic parameters. They are one of the most characteristic features of colloquial speech and are often used by writers precisely for the purpose of stylization, among which is the language of prose for children by Yevhen Hutsalo, a master of the Ukrainian word among Ukrainian writers of the 1960s, a poet, novelist and publicist.

The original and genre-stylistic diverse work of the Ukrainian writer Yevhen Hutsalo has been of interest to researchers of different generations for more than one decade. The artist's creativity is quite difficult to perceive if the reader is not able to read between the lines the real idea skillfully hidden under ordinary words. Yevhen Hutsalo's linguistic skill is in creating new and using already known linguistic means in semantic and grammatical directions uncharacteristic for them. It was found that expressive constructions expressed by incomplete sentences require special attention.

Purpose. *The purpose of the research is to determine the features of the incomplete sentence as a means of expressive syntax, to find out the varieties and specificity, the frequency of their functioning in the prose language for children by Yevhen Hutsalo.*

Working with the article, we outlined the following tasks: to investigate the semantic and syntactic organization of an incomplete sentence; to analyze the structural and semantic features of an incomplete sentence based on the material of Yevhen Hutsalo's works for children; to determine the frequency of use of incomplete sentences in Yevhen Hutsalo's prose works for children compared to complete structures using the example of the story "Denysko"; to indicate the expressive potential of incomplete syntactic units, which is achieved with the help of such sentences in the writer's artistic text.

Methods. *The article uses the methods of analysis of linguistic phenomena, thanks to which the theoretical foundations of the study of the problem of incomplete sentences are summarized and specified, the terminological definitions of the phenomena of incomplete sentences are analyzed, commented on and distinguished. The method of statistical analysis of incomplete sentences in the language of prose for children by Yevhen Hutsalo was used.*

Results. *The frequency of use of incomplete sentences in the language of prose for children by Yevhen Hutsalo is summarized. Incomplete sentences with the omission of the subject were found to be the most frequent, the less frequently used circumstances were incomplete structures with the omission of the predicate, very few were sentences with a non-verbal object.*

Originality. *Incomplete sentences are an integral element of the structure of an artistic text. The extent of the load carried by incomplete sentences in the artistic texts of the language of works for children, the frequency of their use in the ideal style of the famous Ukrainian writer Yevhen Hutsalo has not yet been the object of close attention of researchers, therefore the consideration of such incomplete structures is quite relevant.*

Conclusion. *Incomplete sentences are a separate structural and semantic type of syntactic constructions, which has all the categories and features of a sentence, so they should not be considered as “insufficient” units, etc. The specificity of incomplete sentences is insufficiently studied both in theory and in practical implementation in speech. We see the perspective of the research in the further analysis of the actual material and in-depth study of the features of such units of expressive syntax in various texts of artistic style.*

Keywords: *part of a sentence, incomplete sentences, communicative and pragmatic potential, typology, communicative act, artistic text, prose language for children.*

Постановка проблеми. На сьогодні в сучасній українській літературній мові розмовне мовлення є джерелом активного використання слів, форм і синтаксичних конструкцій. Це є результатом руйнування стандартних схем, які організують структуру речення. Унаслідок цього виникають нові, не схожі на традиційні, актуалізовані типи висловлення, побудовані на явищах синтаксичного перерозподілу, відокремлення деяких компонентів тощо.

Однією з актуальних проблем сучасних синтаксичних трансформацій є специфіка функціонування неповних речень у художньому тексті, які традиційно трактують як відхилення від норми з пропущеними одним чи кількома членами, які можна встановити з контексту або ситуації мовлення.

Структурна неповнота речень стилістично вмотивована. Спеціальний пропуск якогось одного елемента в складі речення компенсується більшим семантико-стилістичним навантаженням інших елементів цього речення і загальним увиразненням синтаксичної побудови. Отже, уводячи в текстову тканину неповне речення, письменник сконцентровує увагу на семантико-стилістичному спрямуванні висловлювання.

Неповні речення є своєрідним явищем сучасної української мови зі стійким комунікативно-прагматичним потенціалом. Вони є однією з найхарактерніших ознак розмовного мовлення, яке часто використовують письменники з метою стилізації. З-поміж них і Євген Гуцало – майстер українського слова з плеяди українських письменників-шістдесятників, поет, прозаїк і публіцист.

Мовна майстерність Євгена Гуцала – у створенні нових та використанні вже відомих мовних засобів у нехарактерному для них значеннєвому та граматичному аспектах. Особливої уваги потребують експресивні конструкції, виражені неповними реченнями.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Неповні конструкції неодноразово ставали об'єктом уваги багатьох учених. Питання, пов'язані з неповними структурами, розглядали В. Дельбрюк, Ш. Баллі, В. Вундт, Д. Лайонз та інші дослідники. В українському мовознавстві про це свідчать праці таких лінгвістів, як О. Бех, Л. Булаховський, І. Вихованець, М. Вінтонів, Н. Гуйванюк, Н. Дзюбак, П. Дудик, І. Завальнюк, Н. Іваницька, М. Кобилянська, С. Єрмоленко, А. Загнітко, О. Мельничук, Н. Писаренко, І. Слинько, В. Шульгіна й багато інших, але досі залишаються нерозв'язаними питання про критерії розмежування повних і неповних речень.

Установлення неповноти ґрунтується на основі принципу зіставлення цих синтаксичних утворень із відповідними двоскладними чи односкладними повними реченнями [5, с. 4]. Показниками їхньої неповноти є форми слів, які можуть бути як у самому реченні, так і поза ним. Контекст та ситуація є тими умовами, які сприяють виникненню таких синтаксичних одиниць. Пропуск будь-якого члена речення вчені розглядають як неповну реалізацію структурної схеми конкретного речення.

Першим фундаментальним дослідженням неповних речень в україністиці була дисертація П. Дудика «Неповні та еліптичні речення в сучасній українській літературній мові» [5]. Неповними лінгвіст називав «речення без одного або кількох формально відсутніх членів, які потрібні для смислової закінченості речення, підказуються його граматичною будовою та смыслом і зрозумілі з сусідніх речень, з обставин розмови або з внутрішніх лексико-граматичних засобів» [7, с. 145].

Розглядаючи теорію неповних речень як частину загальної теорії речення, П. Дудик наділяє неповні речення тими ж істотними ознаками будь-якого повного речення, яким властива певна специфічність і повнота вияву в неповних реченнях: відносна самостійність функціонування речення як мовної одиниці; предикативність; відносна закінченість його смислу; граматична організованість речення; властива йому інтонаційна завершеність [7, с. 144].

Зважаючи на ці міркування, у нашій статті ми розмежовуємо неповні конструкції з незаповненою позицією підмета або присудка. Акцентуватимемо на експресивних можливостях неповних конструкцій, поширених у мові прози для дітей, зокрема в мовотворчості Євгена Гуцала.

Актуальність дослідження. Однією з актуальних проблем сучасних лінгвістичних досліджень є специфіка функціонування неповних речень у художньому тексті, які традиційно трактують як «відхилення від норми з пропущеними одним чи кількома членами, які можна встановити з контексту або ситуації мовлення» [8, с. 43]. «Упродовж багатьох років неповні речення (у деяких працях – еліптичні як термінологічний синонім) трактували по-різному: за ознакою семантичного заповнення, за структурною неповнотою та ін., за [10, с. 108].

Неповні речення – це невід’ємний елемент структури художнього тексту. Обсяг навантаження, яке мають неповні речення в мові художньої прози для дітей, типологія та частотність їхнього вживання, комунікативно-прагматичний потенціал в ідіостилі відомого українського письменника Євгена Гуцала досі не були об’єктом уваги дослідників, тому розгляд таких неповних структур є досить актуальним.

Мета і завдання статті. Мета статті – визначити комунікативно-прагматичний потенціал неповних речень як засобу експресивного синтаксису, з’ясувати типологію та специфіку їхнього функціонування, частотність уживання в мові прози для дітей Євгена Гуцала.

Працюючи над статтею, ми окреслили такі завдання: проаналізувати семантико-синтаксичну структуру й окреслити комунікативно-прагматичний потенціал неповних речень у мовотворчості Євгена Гуцала; визначити частотність уживання неповних речень у повісті Євгена Гуцала «Дениско»; указати на експресивне забарвлення, стилістичну роль неповних синтаксичних одиниць в аналізованих текстах.

Виклад основного матеріалу дослідження. Сучасна українська літературна мова має великий арсенал виражальних засобів, адже експресивність як загальномовна категорія охоплює всі її сфери. Серед експресивних одиниць мови чільне місце посідають синтаксичні засоби, зокрема й неповні речення, здатні стилістично варіюватися, передавати найтонші відтінки думки. «Експресивність синтаксичної структури як семантичної категорії формується, з одного боку, його мовною нормою, а з іншого боку, як стилістичної категорії – відхиленням від норми, яке носить структурний, семантичний і функціональний характер» [12, с. 223].

Учені доводять, що «емоційно-експресивне, оцінне ставлення суб'єкта до навколишньої реальності й до суджень про неї маніфестується у вигляді речень і зворотів найрізноманітнішої будови» [13, с. 168]. І. Завальнюк зазначає, що «мовні механізми експресивності пов'язують із людським чинником, а її техніку – зі стилістичними фігурами, прийомами, до яких належать явища неповноти речень, приєднування, парцеляції тощо» [8, с. 39].

На нашу думку, неповні конструкції виникають тоді, коли за певних умов конкретного комунікаційного акту окремі члени речення мовленнєвого ланцюжка випадають, стають непотрібними. «У цьому разі випадає лише словесна оболонка, звукова форма, а лексична яка виконує номінативну функцію в процесі спілкування, залишається» [11, с. 194].

Структурна неповнота речень стилістично вмотивована. Спеціальний пропуск якогось одного елемента в складі речення компенсується більшим семантико-стилістичним навантаженням інших елементів цього речення й загальним увиразненням синтаксичної побудови. Отже, уводячи в текстову тканину неповне речення, автор концентрує увагу на семантико-стилістичному спрямуванні висловлення чи його фрагментів.

Неповні речення є своєрідним явищем сучасної української мови зі стійкими функціонально-стилістичними параметрами. Маючи ознаки розмовного мовлення, вони активно функціонують як засоби стилізації художнього мовлення.

Варто зазначити, що зміст і семантико-синтаксична структура неповних речень розкривається лише на тлі контексту, тому розглядати їх відірвано від загальних контекстуальних обставин дуже важко, інколи навіть неможливо. Напр.: *Раптом гуркнуло щось – і Дениско аж присів. Присів, голову в плечі втягнув, так, здавалося б, вріс у землю, так би зарився в неї* (1, с. 11); *Проте відьма й далі тужила в димарі. Може, скликала з темної ночі всіх своїх подруг? Може, кликала й не могла докликатися домовика із штандарів?* (1, с. 5–6). У таких контекстуальних неповних реченнях пропущені члени речення відновлюються завдяки тому, що вони вже називалися раніше.

Неповні речення дають змогу висловлювати думку економно, без зайвих повторень і водночас зрозуміло [14, с. 132–133], сприяють посиленню уваги читача, залучають його до активного сприйняття художньої оповіді. Такі синтаксичні одиниці можуть виконувати низку стилістичних функцій у художньому контексті: виокремлювальну, оцінну, контрастивну тощо. Вони «увиразнюють висловлювання, актуалізують важливе й вагоме, фіксують увагу читача на значенні кожного складника (вираженого чи домислюваного)» [4, с. 32].

«У лінгвістичній науці поняття еліпсису здебільшого асоціюється з пропуском певного члена у структурі простого двоскладного чи односкладного речення [10, с. 108]. Найчастіше, за нашими спостереженнями, пропущеними в неповному реченні є *головні члени*. У мові творів для дітей Є. Гуцала граматичну неповноту синтаксичних конструкцій здебільшого спричиняє пропуск *підмета*. Він компенсує попередній контекст, тобто неповні речення – повідомлення про того самого суб'єкта дії. «Для будови таких речень характерна наявність присудка, який координується з неназваним підметом і членами його групи» [2, с. 8]. Наприклад: *Він стоїть і уважно дивиться перед собою. Напружує зір, аж сльозиться, проте ніде нічого...* (1, с. 11); *Дениско прокинувся. Прокинувся, розплющив очі, зирнув на свої руки* (1, с. 47); *«Еге, та це ж воно заблудилось», – подумав Дениско. Подумав – і голову в самісіньке листя запхнув, узявся стежити за лошаком* (1, с. 48); *Захоплений тією раптовою втечею, Дениско аж рота роззявив. А потім кинувся навздогін. І руками замахав, і закричав щось* (1, с. 49); *І зворушений Дениско легесенько погладив ворону. Потім вдруге провів долонею по її лискучому пір'ї* (1, с. 52).

Дуже часто такі структури поширені членами присудкової групи й містять повідомлення про суб'єкт, який діє за певних названих обставин на об'єкт. Стилiстичне навантаження такого пропуску – в уникненні повторення однакової граматичної форми, яка заважала б динаміці відтворення подій: *Дениско зрадив своїй знахідці, навіть танцювати взявся та щось вигукувати. Струшував коробкою коло вуха, слухав сірникове торохтіння – й сміявся. Нагорнув купу грушевого листя й підпалив* (1, с. 53–54); *Й він схопив довгий палик і взявся розвуркувати багаття. Розкидав убік тліюче гілля, потім пальцями гріб землю, тією землею присипав пеньок, і навіть поплював на нього* (1, с. 55).

У мові прози для дітей Є. Гуцала спостерігаємо, що пропуск підмета в неповних реченнях подекуди допомагає авторові привернути увагу читача до суттєвих характеристик об'єкта розмови. Неповні речення з невербалізованим підметом письменник часто вживає тоді, коли присвячені конкретній особі, змалюванню її характеру, учинків: *В цій одягачці не тільки тіло, а й душу заморозили. Одягай зверху ще й моє пальто. Нацупив і пальто, і тепер стояв на місці, бо не міг і поворухнутись* (1, с. 57); *Повмовкали, проте Денискові не спалось. Лежав із розплющеними очима, прислухався до свого дихання, до бабиного, та ще одним вухом намагався вловити, чи не вовтузиться там у сінях лисиця* (1, с. 6).

Неповні структури з пропуском підмета у творах Є. Гуцала сприяють вираженню різних емоційно-оцінних значень, їхнє вживання допомагає донести до читача динамізм, увиразнення найважливіших моментів, яскраву контрастність, як наприклад: *Кінь зараз лежав, одкинувши ноги. Витягнув довгу шию, кістляву морду поклав на підстилиці, як неживу* (1, с. 84); *Якусь мить кінь стояв, похитуючись. Худий, із запалими боками, здавався зараз страхітливим* (1, с. 85); *Він іще покаже себе. І побіжить, і полетить* (1, с. 87).

Пропуск присудка в неповних реченнях у мовотворчості Євгена Гуцала трапляється менш активно. Це пояснюємо тим, що присудок рідше, ніж підмет, виступає елементом тематичного плану. За спостереженнями Н. Дзюбак, показниками неповноти таких синтаксичних утворень є формально не виражені підмет, додаток при перехідному дієслові чи обставинний компонент, що конкретизує присудок [5, с. 12].

Неповні речення з пропущеним присудком мають власну функціональну специфіку в художньому контексті. У названих реченнях є вказівка на характеристику лексично не вираженої дії, зокрема, з неї можна встановити, хто виконує дію, а також те, як, коли, чому, з якою метою її виконують. «У неповних реченнях з пропущеним присудком спостерігаємо зіставлення або протиставлення різнотипних семантичних об'єктів, які за різних обставин характеризуються однаковими ознаками, переважно локативними та темпоральними» [1, с. 43]: *Там тобі валяється обід, а там – шпичі ...* (1, с. 79); *А в лісі раз скакав дибки, другий раз, а потім ще* (1, с. 80); *Він повільно зрушив з місця. Подався уперед трохи. Далі все рішуче і швидше* (1, с. 106).

«Реченнева структура з пропущеним присудком складається або з підмета, або з підмета й означення, або підмета та членів речення групи присудка. У таких реченнях є вказівка на характеристику лексично не вираженої дії, отже, можемо встановити, хто виконує дію, з якою метою. До того ж вербалізованими можуть бути суб'єкт дії, вказівка на однотипність дії в повному й неповному реченнях, спосіб виконання дії» [1, с. 44]: *Вона боком-боком ішла від мене, потім усе швидше, швидше* (1, с. 98); *Але то все були інші коні. Хай і молодші, хай і дужчі, але не такі, як Ласун* (1, с. 91); *Я знав, либонь, кожну грудку землі тут. Під сливами в нас тут бита цегла, поіржавіла бляха, лахміття* (1, с. 94).

«У межах найтиповішої форми діалогу (запитання-відповідь) у художньому тексті автор використовує всі різновиди питальних неповних речень. Вони можуть мати власне-питальний характер (орієнтовані на отримання нової інформації) та, зберігаючи форму питального речення, передавати інші значення» [1, с. 47]. Пропуск предиката мовлення також трапляється в художніх текстах Є. Гуцала: *Спершу плакав тихенько, беззвучно, далі ж голосніше, аж батько озирнувся. – Ну, чого ти, чого?* (1, с. 72); *Ходиш, а вмієш їздити! Ну, признайся, мрієш?* (1, с. 75); – *Слухай, – кажу, – ти куди йдеш? Куди? А ти куди?* (1, с. 97); *Ти де був? У ба-би Руз-зин-ни* (1, с. 17). Отже, такі діалоги-репліки мають здебільшого неповну структуру, тому що в них пропущено один або кілька членів речення, значення яких встановлюємо з контексту. Такий пропуск є важливим стилістичним засобом, оскільки сприяє уникненню одноманітності фрази, надає їй невимушеності.

У нашій статті ми зіставили частотність уживання неповних структур із пропущеним підметом з неповними структурами з пропущеним присудком на матеріалі повісті Євгена Гуцала «Дениско». З'ясували, що структури з пропущеним підметом переважають над реченнями з пропущеним присудком.

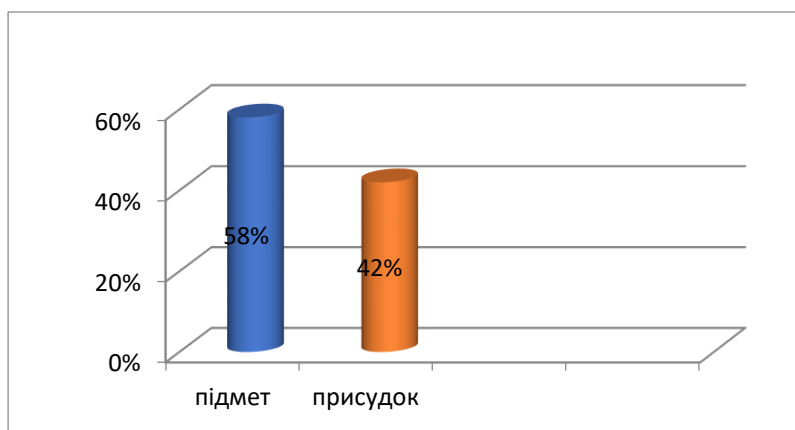

Рис. 1. Частотність уживання неповних речень у повісті Євгена Гуцала «Дениско»

Висновки та перспективи подальших досліджень. Неповні конструкції з незаповненою позицією підмета й присудка у творах для дітей Є. Гуцала мають досить високий комунікативно-прагматичний потенціал. Вони виконують функцію економії вислову, усувають тавтологію, сприяють лаконізму оповіді, точності й посилюють експресивність тексту. Уживання їх у творах письменника допомагає донести до читача живу картину подій, що характеризується динамізмом, акцентувати на найважливіших, найяскравіших моментах.

Перспективу дослідження вбачаємо в аналізі неповних структур із невербалізованими другорядними членами речення у мовотворчості Євгена Гуцала та інших письменників, які продукують твори для дитячого читання.

ЛІТЕРАТУРА

1. Богатько В. В. Синтаксис і стилістика неповних речень у мові сучасної української періодики : навчальний посібник для спецкурсу. Вінниця : Нова Книга, 2010. 176 с.
2. Богатько В. В. Явища еліпсису в мові сучасної української публіцистики : автореф. дис. на здобуття вченого ступеня кандидата філол. наук. Київ, 2005. 24 с.
3. Вінтонів М. О., Вінтонів Т. М., Мала Ю. В. Синтаксичні засоби експресивізації в українському політичному дискурсі. Вінниця: ТОВ «ТВОРИ», 2018. 336 с.
4. Дегтярьова І. Стилістичний синтаксис української постмодерністської прози. Українська мова. 2009. № 3. С. 27–38.
5. Дзюбак Н. М. Структурно-комунікативні ознаки неповноти речення : автореф. дис. на здобуття вченого ступеня кандидата філол. наук. Київ, 1999. 20 с.
6. Дудик П. С. Неповні та еліптичні речення в сучасній українській літературній мові : дис. ... кандидата філол. наук : 10.02.01. Київ, 1954. 361 с.
7. Дудик П. С. Неповні речення в сучасній українській літературній мові. Дослідження з синтаксису української мови. Київ: Наук. думка, 1958. С. 129–260.
8. Завальнюк І. Експресивний синтаксис прози Михайла Стельмаха. Українська мова. 2012. № 3. С. 39–47.
9. Завальнюк І. Функціональні вияви неповних речень в українському газетному мовленні початку ХХІ ст. Наукові записки Кіровоградського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка. Серія : Філологічні науки. 2008. Вип. 80. С. 42–54.
10. Завальнюк І. Я. Функціональна репрезентація еліптичних речень у мовленні української преси початку ХХІ ст. Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського. Серія: Філологія (мовознавство) : зб. наук. праць. Вінниця, 2009. Вип. 11. С. 108–116.
11. Звягіна Г. О. Неповне речення у синтаксичній структурі ідіостилю Григора Тютюнника. Семантика мови і тексту : матеріали ХІ Міжнародної наукової конференції. Івано-Франківськ, 2012. С. 194–196.
12. Матвійчук О. М. Експресивний синтаксис. Сучасні напрямки досліджень міжкультурної комунікації та методики викладання іноземних мов : збірник наукових праць. Житомир, 2011. С. 221–223.
13. Чабаненко В. А. Стилістика експресивних засобів української мови : монографія. Запоріжжя: ЗДУ, 2002. 351 с.
14. Шульжук К. Ф. Синтаксис української мови : підручник Київ: Академія, 2004. 408 с.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Гуцало Є. П. Скажений чорнобильський собака: вибрані твори. Київ: «Знання», 2014. 221 с.

REFERENCES

1. Bohatko V. V. Syntaksys i stylistyka nepovnykh rechen u movi suchasnoi ukrainkoii periodyky : navchalnyi posibnyk dlia spetskursu. Vinnytsia : Nova Knyha, 2010. 176 s.
2. Bohatko V. V. Yavyshcha elipsysu v movi suchasnoi ukrainkoii publitsystyky : avtoref. dys. ... kand. filol. nauk : 10.02.01. Kyiv, 2005. 24 s.
3. Vintoniv M. O., Vintoniv T. M., Mala Yu. V. Syntaksychni zasoby ekspresyvizatsii v ukrainkomu politychnomu dyskursi. Vinnytsia : TOV «TVORY», 2018. 336 s.
4. Dehtiarova I. Stylistychnyi syntaksys ukrainkoii postmodernistskoi prozy. Ukrainska mova. 2009. № 3. S. 27–38.
5. Dziubak N. M. Strukturno-komunikatyvni oznaky nepovnoty rechennia : avtoref. dys. ... kand. filol. nauk : 10.02.01 – ukrainska mova. Kyiv, 1999. 20 s.
6. Dudyk P. S. Nepovni ta eliptychni rechennia v suchasni ukrainkii literaturnii movi : dys. ... kand. filol. nauk: spets. 10.02.01. Kyiv, 1954. 361 s.
7. Dudyk P. S. Nepovni rechennia v suchasni ukrainkii literaturnii movi. Doslidzhennia z syntaksysu ukrainkoii movy. Kyiv : Nauk. dumka, 1958. S. 129–260.

8. Zavalniuk I. Ekspresyvnyi syntaksys prozy Mykhaila Stelmakha. Ukrainska mova. 2012. № 3. S. 39–47.
9. Zavalniuk I. Funktsionalni vyjavy nepovnykh rechen v ukrainskomu hazetnomu movlenni pochatku XXI st. Naukovi zapysky Kirovohradskoho derzhavnoho pedahohichnoho universytetu imeni Volodymyra Vynnychenka. Serii : Filolohichni nauky. 2008. Vyp. 80. S. 42–54.
10. Zavalniuk I. Ya. Funktsionalna reprezentatsiia eliptychnykh rechen u movlenni ukrainskoi presy pochatku XXI st. Naukovi zapysky Vinnytskoho derzhavnoho pedahohichnoho universytetu imeni Mykhaila Kotsiubynskoho. Serii: Filolohiia (movoznavstvo) : zb. nauk. prats. Vinnytsia, 2009. Vyp. 11. S. 108–116.
11. Zviahina H. O. Nepovne rechennia u syntaksychnii strukturi idiostyliu Hryhora Tiutiunnya. Semantyka movy i tekstu : materialy XI Mizhnarodnoi naukovoï konferentsii. Ivano-Frankivsk, 2012. S. 194–196.
12. Matviichuk O. M. Ekspresyvnyi syntaksys. Suchasni napriamky doslidzhen mizhkulturnoi komunikatsii ta metodyky vykladannia inozemnykh mov : zbirnyk naukovykh prats. Zhytomyr, 2011. S. 221–223.
13. Chabanenko V. A. Stylistyka ekspresyvnykh zasobiv ukrainskoi movy : monohrafiia. Zaporizhzhia: ZDU, 2002. 351 s.
14. Shulzhuk K. F. Syntaksys ukrainskoi movy : pidruchnyk Kyiv: Akademiia, 2004. 408 s.

SOURCES

1. Hutsalo Ye. P. Skazhenyi chornobylskyi sobaka: vybrani tvory. Kyiv: «Znannia», 2014. 221 s.

Богатько Валентина Василівна, кандидат філологічних наук, доцент кафедри української мови Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського (Україна).

Bohatko Valntyna, Candidate of Philological Sciences, Associate Professor of the Ukrainian Language Department of Vinnytsia Mykhailo Kotsiubynskyi State Pedagogical University (Ukraine).

Стаття надійшла: 07.11.2023

Статтю прийнято до друку: 14.11.2023